

نگاهی به دلایل و عوامل زمینه‌ساز قیام امام حسین(ع)

برای تبیین نهضت پایدار امام حسین (ع) باید علل و عواملی که در مجموع باعث این قیام شد تشریح شود.

برای تبیین نهضت پایدار امام حسین (ع) باید علل و عواملی که در مجموع باعث این قیام شد تشریح شود. از آنجا که پدیده‌های اجتماعی دارای چند ماهیت متفاوت است نهضت امام حسین (ع) نیز صرفاً یک عکس العمل معمول نبوده، بلکه مجموعه‌ای از عوامل دست به دست هم می‌دهد تا قیام امام حسین (ع) شکل بگیرد.

- دعوت کوفیان از امام حسین (ع)

امام حسین (ع) هنگامی که در سوم شعبان وارد مکه می‌شوند مردم کوفه تصمیم می‌گیرند تا از اطاعت یزید سر باز زده و از حسین بن علی (ع) جهت رهبری خود دعوت کنند واز او پیروی نمایند در این بین سران شیعیان کوفه از جمله سلیمان بن صرد، مسیب بن نجبه، حبیب بن مظاهر، نامه‌هایی را به امام حسین (ع) می‌فرستند و به این ترتیب امام حسین (ع) به دنبال تقاضای کوفیان مسلم بن عقیل رابرای رصد اوضاع عراق رهسپار آن دیار کرده و به دعوت کوفیان پاسخ مثبت می‌دهند.

- برپایی امر به معروف و نهی از منکر

امام حسین (ع) که از روز نخست با شعار امر به معروف و نهی از منکر از مدینه حرکت کرده بودند، منطقشان برای قیام استوار برانجام وظیفه الهی و مسئولیت شرعی بوده واز جمله دلایل ایشان برای قیام فراگیر شدن منکرات، فساد و آلودگی در جامعه است.

- احیای سیره و سنت نبوی

این دلیل به طور واضح در وصیت نامه امام قابل مشاهده است. ایشان در وصیت خود خطاب به محمد حنفیه ذکر کردند که من از روی خودخواهی و سرکشی و هوسرانی از مدینه خارج نمی‌گردم و حرکت من تنها برای اصلاح امت جدم و احیای سیره پیامبر و پدرم علی بن ابیطالب است.

- مبارزه باوضع رقت بار جامعه، عقب ماندگی، محرومیت، استثمارمردم و استضعاف فکری

از آنجا که یزید انسان بی تدبیر، سطحی‌نگر و دارای تربیت غیراسلامی بود زمامداری وی جامعه را به سمتی پیش می‌برد که چیزی جز استثمار و ظلم برای مردم نداشت. اگر قیام امام حسین (ع) صورت نمی‌گرفت با ادامه حاکمیت یزید دیگر اثری از اسلام باقی نمی‌ماند.

- نفوذ حزب اموی در مرکز قدرت

امویان و سران و گردانندگان اصلی این حزب مقاصد پلیدشان در جهت ضربه زدن به اسلام و زنده کردن نظام جاهلیت بود. به طوری که همواره سعی در القاء ارزش‌های غلط بر مردم داشتند مثلاً امویان برای ایجاد انشقاق در خلافت اسلامی به شعرا پول داده واز آنان می‌خواستند تا علیه انصار شعر بگویند.

- خط بطلان بر زمامداری یزید

بیعت با یزید چهره منفور جامعه اسلامی امری بود که اگر توسط امام حسین (ع) صورت می‌پذیرفت این مهرتاییدی می‌شد بر شیوه زندگی و شخصیت یزید و بسیار ساده هدف دین اسلام و غایت نبوی از بین می‌رفت.

از آنجا که امام حسین (ع) در دامان مؤسس اسلام تربیت یافته بودند و شیوه زندگی اسلامی را از پدر خود آموخته بودند با قیام خود سعی داشتند سنت محمد (ص) رازنده نگه دارند. در اندیشه امام حسین (ع) تنها راه برون رفت از این خطر قیام و انقلابی آگاهانه بوده است.

امام حسین (ع) با اطلاع از به شهادت رسیدن خود وبا آگاهی کامل از وسعت ماهیت وحشیانه نیروهای ارتجاعی وباعلم به اینکه پس از شهادتشان زنان وکودکان را اسیر خواهند کرد به قیام اقدام نمودند.

حسین (ع) با اقدامی آگاهانه، منطقی وبا آفرینش حماسه‌ای چون عاشورا حادثه‌ای چون کربلا نشان دادند پیروزی از طریق قدرت وامکانات نظامی موقتی است زیراهمواره قدرت نیرومندتری وجود دارد که بتواند آن را درجریان زمان نابود کند. اما پیروزی از طریق رنج وجانبازی ابدی است وهمواره دروجدان بشری اثری جاودان خواهد گذاشت.

بروز حوادث پس از قیام امام حسین (ع) در تاریخ شیعه نشان می‌دهد که کربلا نقطه آغازی برای مبارزه با ظلم وبیدادگری‌ها بوده است.